

CYNGOR BRO MORGANNWG

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 9 Mawrth, 2026.

Mae'r agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn bresennol: Y Cynghorydd Naomi Marshallsea (Maer), Y Cynghorwyr Anne Asbrey, Julie Aviet, Gareth Ball, Rhiannon Birch, Bronwen Brooks, Gillian Bruce, Ian Buckley, Lis Burnett, Samantha Campbell, George Carroll, Christine Cave, Charles Champion, Janice Charles, Amelia Collins, Marianne Cowpe, Brandon Dodd, Pamela Drake, Vincent Driscoll, Anthony Ernest, Robert Fisher, Christopher Franks, Wendy Gilligan, Russell Godfrey, Emma Goodjohn, Ewan Goodjohn, Stephen Haines, Sally Hanks, William Hennessy, Nic Hodges, Mark Hooper, Catherine Iannucci-Williams, Gwyn John, Dr. Ian Johnson, Susan Lloyd-Selby, Belinda Loveluck-Edwards, Julie Lynch-Wilson, Kevin Mahoney, Michael Morgan, Jayne Norman, Helen Payne, Elliot Penn, Sandra Perkes, Ian Perry, Joanna Protheroe, Ruba Sivagnanam, Carys Stallard, Neil Thomas, Rhys Thomas, Steffan Wiliam, Margaret Wilkinson, Edward Williams, Mark Wilson a Nicholas Wood.

697 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Maer y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrwd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

698 DATGANIADAU BUDDIANT –

Derbyniwyd y datganiadau buddiant canlynol:

Y Cynghorydd J. Aviet	Eitem Agenda Rhif 9(a) – Cyllideb Ddrafft 2026/27 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 – Buddiant personol gan eu bod yn denant i'r Cyngor, fodd bynnag nid oedd hyn yn cyfateb i fuddiant rhagfarnllyd o dan God Ymddygiad yr Aelodau o dan baragraff rhif 19,3,3 (ii) A.
Y Cynghorydd J. Aviet	Eitem Agenda Rhif 9(g) – Polisi Cyflog 2026/27 – Buddiant personol a rhagfarnllyd gan fod aelod o'r teulu yn weithiwr i'r Cyngor, fodd bynnag, roedd ganddynt esboniad a roddwyd gan y Pwyllgor Safonau i siarad a phleidleisio

	ar faterion yn ymwneud â thelerau ac amodau gweithwyr.
Y Cynghorydd G. Bruce	Eitem Agenda Rhif 9(g) – Polisi Cyflog 2026/27 – Buddiant personol gan fod aelod o'u teulu wedi gweithio i Gyngor Bro Morganwg, er bod y Cynghorydd yn dymuno dweud nad oeddent yn gwybod unrhyw fanylion am eu cyflog na'u gradd.
Y Cynghorydd I.R. Buckley	Eitem Agenda Rhif 9(g) – Polisi Cyflog 2026/27 – Buddiant personol a rhagfarnllyd gan fod aelod o'r teulu yn weithiwr i'r Cyngor, fodd bynnag, roedd gan y Cynghorydd esboniad a roddwyd gan y Pwyllgor Safonau i siarad a phleidleisio ar faterion yn ymwneud â thelerau ac amodau gweithwyr.
Y Cynghorydd W.A. Hennessy	Eitem Agenda Rhif 9(a) – Cyllideb Ddrafft 2026/27 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 – – Buddiant personol gan fod y Cynghorydd yn denant i'r Cyngor. Fodd bynnag, nid oedd hyn yn cyfateb i fuddiant rhagfarnllyd o dan God Ymddygiad yr Aelodau o dan baragraff rhif 19,3,3 (ii) A.
Y Cynghorydd M.R. Wilkinson	Eitem Agenda Rhif 9(a) – Draft Budget 2026/27 and Medium Term Financial Plan 2026/27 to 2030/31 ac Eitem Agenda Rhif 9(b) – Cyllideb 2026/27 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 Adroddiad Atodol – Buddiant Personol gan eu bod yn denant i'r Cyngor, fodd bynnag nid oedd hyn yn cyfateb i fuddiant rhagfarnllyd o dan God Ymddygiad yr Aelodau o dan baragraff rhif 19,3,3 (ii) A.
Y Cynghorydd M.R. Wilkinson	Eitem Agenda Rhif 9(g) – Polisi Cyflog 2026/27 – Buddiant personol a rhagfarnllyd gan fod aelod o'r teulu yn weithiwr i'r Cyngor, fodd bynnag, roedd gan y Cynghorydd esboniad a roddwyd gan y Pwyllgor Safonau i siarad a

	phleidleisio ar faterion yn ymwneud â thelerau ac amodau gweithwyr.
--	---

699 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod cyffredin a gynhaliwyd ar 1 Rhagfyr, 2025 a'r pedwar cyfarfod Arbennig a gynhaliwyd ar 12 Ionawr, 2026 am 6.00 p.m., 6.15 p.m., 6.30 p.m. a 6.45 p.m. fel cofnod cywir.

700 CYHOEDDIADAU –

Rhannodd y Maer eu bod wedi bod yn rhan o goffáu Diwrnod Cofio'r Holocaust yn ddiweddar, a'u bod wedi cwrdd â goroeswr yr Holocaust a rannodd ei stori, a bwysleisiodd fod gan bawb gyfrifoldeb i ddirmygu rhagfarn ochr yn ochr ag ymweld ag arddangosfa goffa yn Oriel Gelf Ganolog, a oedd yn cynnwys elfennau trochol. Rhannasant hefyd sut yr oeddent wedi ymweld â Vision 21, a oedd yn darparu cyfleoedd hyfforddi i bobl ag anableddau ac yn cydnabod y gwaith cadarnhaol a wneir, ochr yn ochr ag ymweld â banc dillad yn Llanilltud Fawr, ac yn annog pobl i feddwl am roi eitemau.

Nododd yr Arweinydd y gallai hwn fod y cyfarfod Cyngor Llawn olaf i ymgeiswyr y Senedd sy'n sefyll yn etholiad mis Mai, a dymunodd yn dda iddynt wrth ofyn iddynt gofio gwerth Llywodraeth Leol.

701 CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD –

Cyflwynwyd y cwestiwn canlynol yn unol â'r protocol y cytunwyd arno gan y Cyngor ar 5 Mai, 2010.

(i) **Cwestiwn gan Ms C. Cutts**

Hoffwn ofyn i'r Cyngor pam mae'n teimlo y dylai fod yn darparu cartref i ymgeiswyr digartref cyn unrhyw un arall ar y rhestr dai? Er fy mod yn deall yn llawn ofyniad cyfreithiol y Cyngor i helpu i gartrefu'r rhai sy'n ddigartref, rwy'n cwestiynu ble mae hynny'n gadael eraill sydd ag angen taer am dai addas? Sut gall rhywun fod yn aur neu uwch am fwy na dwy flynedd, gael ei anwybyddu pan fydd teulu sy'n ddigartref am lai na dau fis yn cymryd blaenoriaeth. Hoffwn ofyn i'r Cyngor pa ddata sydd wedi'i gasglu i asesu'r effaith y mae'r polisi hwn yn ei chael ar ymgeiswyr eraill a'u hamgylchiadau.

Beth mae'r tîm Homes4U yn ei wneud i gartrefu eraill y mae ganddyn nhw gyfrifoldeb statudol amdanynt?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid

Mae'r Cyngor yn cydnabod yr amseroedd aros hir am dai cymdeithasol ac yn deall pa mor heriol yw hyn i ymgeiswyr. Mae'r galw am dai yn y Fro yn fwy na'r cyflenwad, sy'n golygu bod rhaid gwneud penderfyniadau anodd ynghylch sut mae cartrefi yn cael eu dyrannu.

Mae gan y Cyngor ddyletswydd gyfreithiol o dan Ddeddf Tai Cymru 2014 i ddarparu llety i aelwydydd sy'n ddigartref yn gyfreithiol. Pan fydd rhywun yn cael ei asesu ei fod yn ddigartref, rhaid i'r Cyngor gymryd camau rhesymol i sicrhau tai addas i'r unigolyn hwnnw – mae hyn yn ofyniad statudol, nid dewis.

Mae ymgeiswyr digartref yn cael eu blaenoriaethu gan ddefnyddio'r un polisi dyrannu Homes4U â phob ymgeisydd arall. Mae rhai yn derbyn blaenoriaeth frys neu uchel oherwydd eu hamgylchiadau penodol, yn union fel y gall eraill ei wneud oherwydd anghenion meddygol, risg o niwed, neu orlenwi difrifol. Fodd bynnag, oherwydd bod llawer mwy o ymgeiswyr â blaenoriaeth uchel na'r cartrefi sydd ar gael, gall hyd yn oed y rhai sydd ag angen sylweddol wynebu aros hir, yn enwedig ar gyfer rhai mathau o eiddo neu ardaloedd sydd â chyflenwad cyfyngedig iawn.

Er mwyn rheoli'r pwysau Tai hyn, mae'r Cyngor yn cymryd camau rhagweithiol i gynyddu'r cartrefi fforddiadwy sydd ar gael ledled y Fro. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno rhaglen gynyddol o adeiladu tai Cyngor newydd, prynu eiddo addas ar y farchnad agored i'w hychwanegu'n uniongyrchol at y stoc dai, a throsi adeiladau presennol i greu cartrefi ychwanegol o ansawdd uchel. Mae'r mentrau hyn wedi'u cynllunio i ehangu'r ystod o opsiynau llety a chefnogi mwy o aelwydydd i symud i gartrefi sy'n diwallu eu hanghenion yn well.

Mae'r tîm Tai yn parhau i gefnogi pob ymgeisydd drwy ddyrannu eiddo yn deg, gwneud y defnydd gorau o'r stoc sydd ar gael, gweithio gyda chymdeithasau tai i gynyddu'r cyflenwad, cynnig opsiynau tai amgen, a helpu i atal digartrefedd lle bo'n bosibl. Mae'r Cyngor yn parhau i fod wedi ymrwymo i broses ddyrannu deg, dryloyw sy'n cydymffurfio â'r gyfraith.

702 DIWYGIADAU I GYFANSODDIAD Y CYNGOR (SM/PGCD) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth y Cyngor i ddiweddarau'r elfennau canlynol o Gyfansoddiad y Cyngor:

- Cynnwys gwelliannau i Adran 18 o Gyfansoddiad y Cyngor fel yr amlinellir yn adran 2.2 o'r adroddiad;
- Cynnwys y proffil newydd ar gyfer Adran 26 o Gyfansoddiad y Cyngor fel yr amlinellir yn adran 2.3 o'r adroddiad;
- Gwneud mân welliannau er mwyn egluro fel yr amlinellir yn yr Atodiad.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid y gwelliannau i Gyfansoddiad y Cyngor fel y'u manylir ym mharagraffau 2.2 yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo a bod y Gyfansoddiad yn cael ei ddiweddarau yn unol â hynny.

(2) Y dylid y gwelliannau i Gyfansoddiad y Cyngor fel y'u manylir ym mharagraffau 2.3 yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo a bod y Cyfansoddiad yn cael ei ddiweddarau yn unol â hynny.

(3) Y dylid y gwelliannau i Gyfansoddiad y Cyngor fel y'u manylir yn Atodiad A yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo a bod y Cyfansoddiad yn cael ei ddiweddarau yn unol â hynny.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-3) Diweddarau'r Cyfansoddiad i adlewyrchu'r gwelliannau fel y'u hamlinellir yn yr adroddiad.

EITEM AGENDA 7. COMISIWN DEMOCRATIAETH A FFINIAU CYMRU – ARGYMHELLION TERFYNNOL ADOLYGIAD TREFNIADAU ETHOLIADOL BRO MORGANWG (PW) AC EITEM AGENDA 9(e) ARGYMHELLION TERFYNNOL ADOLYGIAD TREFNIADAU ETHOLIADOL COMISIWN DEMOCRATIAETH A FFINIAU CYMRU – BRO MORGANWG (CYF) –
(Ystyriwyd Eitemau Agenda 7 a 9(e) gyda'i gilydd)

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad a nododd fod Deddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i Gomisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru (“y Comisiwn”) adolygu'r trefniadau etholiadol ar gyfer pob prif ardal yng Nghymru o leiaf unwaith bob 12 mlynedd.

Diffinnir y trefniadau etholiadol fel:

- a. Nifer Aelodau'r Cyngor ar gyfer y brif ardal;
- b. Nifer, math a ffiniau'r wardiau etholiadol y mae'r brif ardal wedi'i rhannu iddynt ar hyn o bryd at ddiben ethol Aelodau;
- c. Nifer yr Aelodau i'w hethol ar gyfer unrhyw ward etholiadol yn y brif ardal; a
- d. Enw unrhyw ward etholiadol.

Dechreuodd y Comisiwn yr Adolygiad Etholiadol ar gyfer Bro Morganwg ar 5 Mehefin, 2025 a chyhoeddodd ei Argymhellion Terfynol ar 29 Ionawr, 2026.

Cyflwynwyd yr argymhellion terfynol i Weinidogion Llywodraeth Cymru a dylid cyfeirio unrhyw sylwadau pellach ynghylch Argymhellion Terfynol y Comisiwn at Lywodraeth Cymru a'u cyflwyno erbyn 12 Mawrth 2026 fan bellaf.

Roedd y Comisiwn wedi hysbysu'r holl ymgynghoreion gorfodol am gyhoeddi eu Hargymhellion Terfynol.

Ystyriodd y Cabinet yr adroddiad ar 26 Chwefror, 2026 a phenderfynodd “**(2) BOD y Cabinet yn argymhell i'r Cyngor Llawn y dylid derbyn yr Argymhellion Terfynol a'u cyfleu i Weinidogion Cymru cyn 12 Mawrth 2026.**” (Cyfeirir at hyn gan Gofnod Rhif C218).

Diben yr adroddiad oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cyngor Llawn am Argymhellion Terfynol y Comisiwn.

Nododd y Cynghorydd Dr. I.J. Johnson fod sawl sgwrs ddiddorol wedi bod ynghylch y newidiadau hyn, gan gynnwys yng nghyfarfod blaenorol y Cyngor Llawn a'r Pwyllgor Cyswllt Cymunedol. Mynegasant fod sawl newid nad oeddent yn credu eu bod yn ddadleuol, fel cyfuno wardiau Plymouth a Cosmeston, a chroesawsant fod y Comisiynydd wedi gwrando ar ymatebion blaenorol a chadw Ward St Brides fel y mae.

Mynegodd y Cynghorydd Carroll bryder ynghylch anymarferoldeb maint a natur rhai wardiau yn y Dyffryn Gorllewinol ond croesawodd argymhellion gwell gan y Comisiwn. Fodd bynnag, roeddent yn teimlo nad oedd y newidiadau yn gwasanaethu cymunedau orau.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig fel a ganlyn:

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Amelia Collins	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Marianne Cowpe	√		
Brandon Dodd		√	
Pamela Drake	√		
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest		√	
Robert Fisher		√	
Christopher Franks	√		
Wendy Gilligan	√		
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
Sally Hanks	√		
William Hennessy		√	
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry		√	
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
Cyfanswm	38	15	

PENDERFYNWYD – Y BOD yr Argymhellion Terfynol fel y'u nodir ym mharagraffau 2.1 i 2.9 o'r adroddiad i'r Cabinet ac fel yr argymhellwyd gan y Cabinet yn cael eu derbyn a bod hyn yn cael ei gyfleu i Weinidogion Cymru cyn 12 Mawrth, 2026.

Rheswm dros y penderfyniad

Ar ôl nodi a derbyn Argymhellion Terfynol y Comisiwn, gan gofio bod pob Aelod yn gallu cyflwyno eu sylwadau eu hunain os dymunent.

704 YMGYNGHORI Â THALWYR TRETHI ANNOMESTIG (PW) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r sefyllfa, o ystyried y ffaith nad oedd unrhyw ymatebion i'r ymgynghoriad wedi dod i law.

Rheswm dros y penderfyniad

Er mwyn cydymffurfio â Rheoliadau Trethdalwyr Annomestig (Ymgynghori) 1992 (Offeryn Statudol Rhif 3171).

705 CYLLIDEB DDRAFFT 2026/27 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOL 2026/27 I 2030/31 (CYF) AC EITEM AGENDA 9(b) CYLLIDEB 2026/27 A CYLLIDEB 2026/27 A'R CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026/27 I 2030/31 ADRODDIAD ATODOL (AG/BA) –
(Ystyriwyd eitemau agenda 9(a) a 9(b) gyda'i gilydd.)

Roedd adroddiad drafft y Gyllideb i'r Cabinet wedi cynnig cynnydd o 5.5% yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2026/27 i ddechrau. Roedd y Cyngor wedi bod yn archwilio, yn ystod y cyfnod ymgynghori, fuddsoddiad mewn darpariaeth Gwasanaeth Ieuencid, Bysiau Gwledig a Pharciau ar gost o £1.070m a fyddai'n gofyn am gynnydd pellach o 1% yn y Dreth Gyngor, h.y. 6.5%.

Roedd yr argymhellion i'r Cyngor gan y Cabinet ar 26 Chwefror yn cynnwys argymhelliad y dylid gwneud buddsoddiad pellach mewn gwasanaethau allweddol a chynnydd ychwanegol o 1% yn y Dreth Gyngor gan fynd â'r cyfanswm cynnydd i 6.5%.

Yn dilyn ystyriaeth fanwl gan y Cabinet ar 26 Chwefror, darparodd yr adroddiad ddadansoddiad o'r adnoddau ychwanegol ar draws darpariaeth Gwasanaeth Ieuencid a Thrafnidiaeth Wledig yn ogystal â nodi'r manteision y byddai hyn yn eu darparu.

Roedd diweddariad hefyd i'r tabl Crynodeb Gwariant y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (Tabl 4 paragraff 2.24) a'r tabl Treth Gyngor yn ôl Band (Tabl 5 paragraff 2.32).

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad, gan nodi bod yn rhaid i'r gyllideb arfaethedig ymdopi â'r galw a'r prisiau cynyddol, yn enwedig o fewn Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a Gofal Cymdeithasol. Nodwyd mai hon oedd y gyllideb gyntaf ers 2021 lle'r oedd y Cyngor yn gallu gwneud dewisiadau a buddsoddi mewn gwasanaethau, a bod y Cyngor wedi gwneud gwerth £87 miliwn o arbedion ers 2010, a gofynnodd i'r Aelodau fyfyrion ar sut y gellid bod wedi gwario'r arian hwn. Nodwyd bod y broses wedi dechrau ym mis Mehefin, gydag ymgynghori â'r Cynghorwyr drwy gydol y cyfnod hwnnw boed hynny drwy friffio neu graffu, ac nad oedd unrhyw atebion amgen wedi'u cynnig. Rhoddwyd esboniad pellach o'r ymateb i'r ymgynghoriad, gyda dros 70% o'r ymatebwyr yn cytuno y dylai'r Cyngor gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed, ac er bod y mwyafrif yn erbyn cynyddu'r Dreth Gyngor, nid oeddent yn erbyn y syniad o gefnogi meysydd ymhellach a fyddai'n cael eu

hariannu gan yr 1% ychwanegol. Nodwyd bod y rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn 45 oed neu hŷn ac roedd diffyg llais ieuenctid, felly fe wnaethant ymweld â sawl ysgol gan siarad ag ystod o bobl ifanc a oedd yn pwysleisio pwysigrwydd ariannu addysg, gofal cymdeithasol ac ADY. Fe wnaethant gloi trwy nodi bod Bro Morgannwg yn safle 17 allan o 22 o Awdurdodau Lleol o ran taliadau'r Dreth Gyngor wrth gymharu ledled Cymru.

Nododd y Dirprwy Arweinydd bwysigrwydd trafndiaeth wledig, a sut yr oeddent wedi gwneud penderfyniad pwrpasol i ddisodli'r grant trafndiaeth wledig, a thynnodd sylw at gyfleoedd posibl o ganlyniad i'r cyllid ychwanegol megis ehangu'r gwasanaeth Cysylltiadau Gwyrdd i 2 gerbyd sy'n rhedeg 6 diwrnod yr wythnos, bysus ychwanegol i gefnogi gwasanaethau presennol a chynyddu capasiti, gan ymdrechu i alinio â hen rwydwaith bysus y pentref. Rhannwyd hefyd y posibiladau o wasanaeth ychwanegol rhwng y Bont-faen a'r Barri gydag amserlen sefydlog ond pwysleisiodd yr angen i weithio gyda chymunedau i ddeall beth oedd ei angen yn y dyfodol.

Dywedodd y Cynghorydd Franks nad oedd wedi gweld canlyniad yr ymgynghoriad, ond ei fod yn teimlo na fyddai neb yn lleisio cefnogaeth i dorri oddeutu £1 miliwn oddi ar gyllideb cynnal a chadw priffyrdd. Rhestrododd hefyd feysydd fel gorsaf fysus heb fysus, maes parcio arfordirol, Parc Dŵr a phrynu Wilko fel trychinebau. Rhannodd ei fod yn dal i fod wedi'i argyhoeddi y byddai cyllidebau yn ddigonol i gefnogi'r lefel o atgyweiriadau sydd eu hangen a thynnodd sylw at enghraifft o ffordd yn Ninas Powys na chafodd ei hailwynebu er gwaethaf y paratodau sy'n cael eu gwneud. Nododd hefyd ei fod yn falch o weld £2 miliwn ychwanegol i ysgolion o fewn y gyllideb, ond na fyddai hyn yn ddigon i atal argyfwng yn y dyfodol.

Dywedodd y Cynghorydd Carroll ei fod yn teimlo bod y broses o osod cyllideb yn rhyfeddol, gyda'r cynnydd arfaethedig yn uchel ac yn uwch na'r gyfradd chwyddiant gyffredinol. Cyfeiriodd at sylwadau'r Arweinydd ynglŷn â'r broses ymgynghori a thynnu sylw at y ffaith bod sylwadau ar gyfryngau cymdeithasol yn cynrychioli teimlad y cyhoedd yn fwy cywir, gyda llawer yn dymuno deall beth maen nhw'n talu amdano a ble'r oedd arian yn cael ei wastraffu. Rhannodd y byddai cynnydd o 3.2% yn unol â chwyddiant yn gadael bwlch o £3.7 miliwn y gellid ei dynnu o gronfeydd wrth gefn cyffredinol, a oedd ar lefel debyg i Gaerdydd. Nododd, er nad oedd hyn yn ddarbodous o flwyddyn i flwyddyn, y gellid defnyddio hyn i leddfu pwysau ariannol yn hytrach na rhoi'r baich ar drethdalwyr y Cyngor.

Diolchodd y Cynghorydd Dr Johnson i'r swyddogion a oedd yn rhan o baratoi'r gyllideb, a chyfeiriodd at y Cyd-sesiwn Craffu, lle cafodd ei synnu o glywed sylwadau gan Arweinydd yr Wrthblaid wrth iddo gael cyfleoedd i godi'r pryderon hyn yn fwy rhagweithiol. Adlewyrchodd fod y Cyngor wedi elwa ar gytundeb Plaid Cymru yn y Senedd ac yn croesawu nad oedd angen toriadau. Ac er nad oedd yn gwrthwynebu gwariant ychwanegol mewn meysydd a oedd wedi'u torri yn flaenorol, nid oedd yn teimlo ei bod yn iawn cynyddu'r Dreth Gyngor i ariannu hyn. Mynegodd hefyd siom ynghylch gweld cynnydd uwch na chwyddiant ac roedd yn teimlo bod y cynnydd hwn yn codi'r llinell sylfaen cyn cynnydd is y flwyddyn nesaf, pan oedd etholiadau'r Cyngor.

Nododd y Cynghorydd Goodjohn fod y gyllideb yn cynrychioli cynnydd o 8% mewn buddsoddiad, gyda phwyslais arbennig ar addysg a gofal cymdeithasol, gwasanaethau statudol allweddol, ochr yn ochr â gwella canol trefi, a bod arian yn cael ei wario ar y gwasanaethau mwyaf hanfodol ac yr oedd trigolion yn gofalu amdanynt. Nodwyd mai dim ond 3 ymateb oedd gan bobl o dan 24 oed ac adlewyrchodd nad oeddent yn ymgysylltu yn yr un ffordd ond bod perygl y byddai eu lleisiau yn cael eu bodd. Rhannwyd eu bod yn teimlo bod sylwadau blaenorol ynghylch cyllid o gronfeydd wrth gefn cyffredinol yn anghyfrifol, ac y byddai arian i gefnogi gwasanaethau ieuencid yn darparu cyfleoedd i bobl ifanc, yn helpu i leihau'r rhai nad oeddent mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant, ac yn cael effaith ar bob cymuned. Heriodd bob Cynghorydd i feddwl am y person ieuengaf yr oedd yn ei adnabod ac i ystyried pa fywyd y bydden nhw am iddyn nhw ei arwain yn y dyfodol yn eu cymunedau.

Rhannodd y Cynghorydd Payne ei bod wedi gweithio gyda phobl ifanc ers 44 mlynedd ac wedi bod yn dyst i ddinistrio gwasanaethau ieuencid ond pwysleisiodd fod cysylltiad rhwng y gwasanaethau hynny a lles unigol. Nodwyd ei bod wrth ei bodd bod y Cyngor yn ceisio cefnogi pobl ifanc, gan ei bod yn hanfodol creu manau diogel lle gallai pobl gael perthynas ag oedolion dibynadwy, pobl ifanc eraill, wrth gael mynediad at weithgareddau, mentora ac ennill sgiliau bywyd yn gyffredinol.

Nododd y Cynghorydd Godfrey, yn seiliedig ar boblogaeth Bro Morgannwg, mai dim ond 3.4% o'r boblogaeth a ymatebodd i'r arolwg, a cheisiodd deall a oedd hyn yn ddigon o gyfiawnhad i fwrw ymlaen â'r cynnydd arfaethedig. Nododd hefyd fod trigolion yn teimlo eu bod yn talu mwy o Dreth Gyngor am lai o wasanaethau a thynnodd sylw at adeilad Wilko lle nad oedd gan unrhyw weithredwyr ddiddordeb ac roedd yn credu nad oedd gan y Cyngor strategaeth ar waith.

Cododd y Cynghorydd Haines fod teuluoedd yn dal i ymdrin â phwysau costau byw, ac er bod cefnogi pobl ifanc ac ardaloedd gwledig yn bwysig, roedd cynnydd i'r Dreth Gyngor yn cronni a bod effaith ar bobl y tu ôl i bob cynnydd. Roedd yn teimlo bod gwrthgyferbyniad a diffyg meddwl cydgysylltiedig ynglŷn â manau gwyrdd, gan fod y Cynllun Datblygu Lleol yn cynnig datblygiad tra bod y gyllideb yn cynnig gwell buddsoddiad mewn manau gwyrdd.

Rhannodd y Cynghorydd Protheroe fod llawer o drigolion yn ei hardal hi, a hithau'n Gynghorydd gwledig, yn byw i ffwrdd o wasanaethau, gyda thrafnidiaeth gyhoeddus ac amwynderau cyfyngedig, y gallai pobl mewn ardaloedd trefol eu cymryd yn ganiataol, a nododd fod yr 1% ychwanegol yn cyfateb i oddeutu 32c yr wythnos yn unig ar gyfer eiddo Band D.

Teimlodd y Cynghorydd Penn nad oedd o ddifrif siarad am ariannu gwasanaethau wrth dorri'r Dreth Gyngor a defnyddio cronfeydd wrth gefn, fod sefyllfa'r gyllideb yn effaith gronnus 14 mlynedd o lymder a'i bod yn hanfodol buddsoddi mewn trafndiaeth a phobl ifanc.

Dywedodd y Cynghorydd Morgan fod llawer o drigolion yn ei ward yn oedrannus ac yn cael trafferthion trafndiaeth wledig ac yn cael eu gwasanaethu gan fysis ar gyfer

llwybrau a oedd yn cael eu tanddefnyddio fel Tonysguboriau i Gaerdydd. Ceisiodd ddeall a ellid gwneud newidiadau i lwybrau bysiau o fewn cyllidebau presennol.

Cododd y Cynghorydd Birch bwysigrwydd gwasanaethau ieuenctid, a sut maen nhw'n darparu allfa i lawer o blant wrth weithredu hefyd fel dylanwad cadarnhaol. Cyfeiriodd at enghreifftiau o waith gwasanaethau ieuenctid, gan gynnwys Her Voice Project (yn ymweld â Seland Newydd) a thaith i Seland Newydd a oedd ar ddod, a sut y darparwyd y cyfleoedd hyn i bobl ifanc oherwydd y gwaith a wnaed ac efallai nad ydynt o reidrwydd ar gael i bobl o amrywiaeth o gefndiroedd. Rhannodd sut roedd gwasanaethau ieuenctid yn darparu allfa i bobl ifanc gymdeithasu, derbyn cyngor a gwneud cysylltiadau, a bod gan bob Cynghorydd bobl ifanc yn eu wardiau a allai bleidleisio yn 16 oed erbyn hyn ond a allai deimlo bod pobl hŷn wedi tynnu cyfleoedd oddi wrthynt drwy bleidleisio yn erbyn eu buddiannau.

Roedd y Cynghorydd Charles yn gwrthwynebu'r cynnydd arfaethedig ac yn teimlo y dylai fod yn unol â chwyddiant gan fod llawer o drigolion eisoes yn cael trafferth. Gofynnodd hefyd ble oedd y gwerth am arian, gan y byddai trigolion yn talu mwy am lai o wasanaethau, a bod angen canolbwyntio ar nodi arbedion.

Rhannodd y Cynghorydd Wilson fod pwysau demograffig fel poblogaeth sy'n heneiddio a oedd yn golygu y byddai angen i unrhyw gynnydd fod yn uwch na chwyddiant ac adlewyrchu'r angen i gefnogi pobl i gael gofal yn eu cymunedau a'r tu allan i ysbytai. Nododd hefyd y byddai defnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol i ariannu gwasanaethau yn y ffordd y trafodwyd yn eu disbyddu'n gyflym, ac mai'r gwir oedd bod 71% o gyllid y Cyngor wedi'i ddyrannu i wasanaethau statudol fel addysg a gofal cymdeithasol, gan gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed mewn cymdeithas.

Cododd y Cynghorydd Williams fod gan y Cyngor ddarpariaeth gofal cymdeithasol arobryn gydag arolygiadau cadarnhaol iawn, a bod y cynnydd yn y Dreth Gyngor yno oherwydd bod angen ariannu gwasanaethau sy'n helpu pobl. Cododd fod trigolion mewn ardaloedd difreintiedig neu a allai fod angen cymorth i dalu yn gallu derbyn hyn gan y Cyngor.

Daeth yr Arweinydd i ben drwy fyfyrion nad oedd yr 1% ychwanegol yn ymddangos yn adroddiad gwreiddiol y Cabinet ond ei fod wedi digwydd oherwydd sgysiau gyda phobl ifanc. Nododd hefyd y gallai gymryd hyd at 2 awr i bobl gyrraedd apwyntiadau mewn ardaloedd gwledig, a bod cronfeydd wrth gefn wedi helpu i adeiladu 18 o ysgolion ers 2018 a lleihau amseroedd rhyddhau o'r ysbyty. Rhannodd hefyd fod gwariant wedi mynd o £97 miliwn y flwyddyn yn 2013 i £151 miliwn y flwyddyn ar gefnogi ysgolion, a'i bod yn hanfodol buddsoddi mewn cymunedau.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig fel a ganlyn:

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell			√
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Amelia Collins		√	
Marianne Cowpe		√	
Brandon Dodd		√	
Pamela Drake	√		
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest		√	
Christopher Franks		√	
Wendy Gilligan	√		
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Stephen Haines		√	
Sally Hanks			√
William Hennessy		√	
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John			√
Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan			√
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry			√
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
Cyfanswm	26	22	5

Wedi i'r bleidlais gael ei chario, fe'i

PENDERFYNWYD –

(1) Y BOD cynnwys yr adroddiad yn Eitem Agenda 9(b) – Cyllideb 2026/27 ac Adroddiad Atodol Cynllun Ariannol Canolig 2026/27 i 2030/31 – yn darparu manylion ychwanegol ynghylch Asesiad Ffigurau Asesiad Gwariant Safonol wedi'i ddiweddarau fel gwybodaeth atodol i Eitem Agenda 9(a) – Cyllideb Ddrafft 2026/27 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 – yn cael ei nodi.

(2) Y BOD cynnydd o 6.5% yn y Dreth Gyngor yn cael ei gymeradwyo.

(3) Y BOD y gyllideb ar gyfer 2026/27 yn cael ei chymeradwyo.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad gyda'r ffigurau diweddaraf fel rhan o'i drafodaethau cyllidebol terfynol ac er mwyn osgoi amheuaeth a sicrhau bod yr holl faterion perthnasol yn cael eu hystyried yn ôl yr angen.

(2) Roedd gosod cyfradd flynyddol y Dreth Gyngor yn benderfyniad polisi allweddol i'r Cyngor.

(3) Roedd gosod cyllideb gytbwys yn gyfrifoldeb statudol ac yn benderfyniad i'r Cyngor Llawn.

706 STRATEGAETH GYFALAF 2026/27 A CHYNIGION RHAGLEN GYFALAF TERFYNOL 2026/27 I 2030/31 –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad a amlinellodd ymagwedd y Cyngor at gyllid cyfalaf ar gyfer y blynyddoedd i ddod a thynnu sylw at ystod o gynlluniau i'w cynnal

yn y tymor canolig a'r tymor hwy, gwerth oddeutu £0.5 biliwn. Amlinellodd, lle bo'n bosibl, y byddai'r ymdrechion gorau i sicrhau'r llithriad lleiaf posibl a bod y cynigion yn cynnwys cynlluniau fel ysgolion, tai a seilwaith ehangach ochr yn ochr â gweithgarwch datgarboneiddio, a Phorth y Gorllewin y Fro. Nododd hefyd y byddai'r gwrthdaro sy'n dod i'r amlwg yn y Dwyrain Canol yn cael effaith oherwydd prisiau olew a nwy, ond roedd cyllidebau yn cynnwys trefniadau wrth gefn.

Gofynnodd y Cynghorydd Franks sut y byddai'r Cyngor yn rheoli llithriad posibl a cheisiodd sicrwydd ynghylch pa mor gyflawnadwy y byddai'r strategaeth hon.

Cododd y Cynghorydd Dr Johnson bryderon am lithriad o flwyddyn i flwyddyn a chwblhau cynlluniau, gan gyfeirio at Borth y Gorllewin y Fro fel enghraifft, a chododd hefyd ddiffyg ail ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg mewn ardal wledig o fewn y Strategaeth.

Ymatebodd yr Arweinydd y byddai llithriad yn anochel oherwydd elfennau y tu hwnt i reolaeth y Cyngor fel gwyliau ysgol, ond roedd y Cyngor yn meithrin gwytnwch yn ei gapasiti Rheoli Prosiectau. Nododd fod cynllun Porth y Gorllewin y Fro wedi cymryd nifer o flynyddoedd oherwydd ei fod wedi galw am drafodaethau gyda'r Bwrdd Iechyd fel perchnogion safleoedd, ond byddent yn symud ymlaen yn fuan, a byddai gwybodaeth am ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg newydd yn cael ei darparu pan fydd ar gael.

PENDERFYNWYD –

(1) Y BOD y Strategaeth Gyfalaf 2026/27 fel y'i nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad yn cael ei chymeradwyo.

(2) Y BOD y Rhaglen Gyfalaf derfynol ar gyfer y blynyddoedd 2026/27 i 2030/31 fel y'i nodir yn Atodiad 2 i'r adroddiad yn cael ei chymeradwyo.

(3) Y BOD swyddogion yn cael awdurdod dirprwyedig i drosglwyddo £10k neu lai rhwng cynlluniau a oedd eisoes wedi'u cymeradwyo o fewn y Rhaglen Gyfalaf pum mlynedd.

(4) Y BOD y Prif Weithredwr a Phennaeth Cyllid/Swyddog Adran 151, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau, yn cael awdurdod dirprwyedig i wneud ychwanegiadau, dileuiadau neu drosglwyddiadau i neu o'r:

- i. Rhaglen Gwella Tai 2026/27 i 2030/31 fel y bo'n briodol.
- ii. Cyllidebau Adnewyddu Asedau 2026/27 i 2030/31 fel y bo'n briodol.
- iii. Cynlluniau a ariennir gan Adran 106 yn amodol ar ymgynghoriad ag Aelodau fel sy'n ofynnol o dan y broses bresennol.
- iv. Cynlluniau Datgarboneiddio
- v. Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu.
- vi. Cynlluniau Grant Addasu Dewisol.
- vii. Cronfa Effaith Balchder yn ei Le
- viii. Cynllun ar gyfer Cymdogaeth

- ix. Trawsnewid Trefi
- x. Cronfa Twf Lleol.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2026/27.
- (2) Gosod a chymeradwyo Rhaglenni Cyfalaf y dyfodol hyd at 2030/31.
- (3) Galluogi swyddogion i symud cynlluniau ymlaen yn gyflymach lle'r oedd angen trosglwyddiadau gwerth isel o dan £10k.
- (4) Galluogi rheoli'n effeithiol y gyllideb Cyfalaf Tai, cyllidebau Adnewyddu Asedau, cynlluniau S106, Cynlluniau Datgarboneiddio, rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu, Cynlluniau Grant Addasu Dewisol, cronfa Effaith Balchder yn ei Le, Cynllun ar gyfer Cymdogaeth, Trawsnewid Trefi a Chronfa Twf Lleol.

707 STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A BUDDSODDI 2026/27 A DIWEDDARIAD AR GYFER 2025/26 –

Rhoddodd yr Arweinydd drosolwg o'r adroddiad, a ddangosodd sut y rheolodd y Cyngor ei gyllid yn ddoeth, a diolchodd i'r rhai a fynychodd sesiwn frifio ddiweddar ynghylch rheoli'r trysorlys. Tynnwyd sylw at Atodiad 1, sy'n cynnwys diweddariad i'r strategaeth adolygu a dangosyddion darbodus wedi'u diweddarau ac Atodiad 2 a oedd yn cynnwys meysydd fel y strategaeth fuddsoddi a fframwaith adrodd CIPFA.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli a Buddsoddi Trysorlys arfaethedig ar gyfer 2026/27, gan gynnwys y penderfyniadau penodol canlynol (a nodir yn Atodiad 2 i'r adroddiad):
  - Gosod y Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol ar £265.800m ar gyfer 2025/26, £308.472m ar gyfer 2026/27, £370.857m ar gyfer 2027/28 a £435.486m ar gyfer 2028/29.
  - Gosod y Ffin Weithredol ar gyfer Dyled Allanol ar £237.168m ar gyfer 2025/26, £278.201m ar gyfer 2026/27, £339.237m ar gyfer 2027/28 a £402.998m ar gyfer 2028/29.
  - Dylid rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog Adran 151 o fewn y Terfyn Awdurdodedig cyfan a'r Ffin Weithredol fel yr amcangyfrifwyd ar gyfer blynyddoedd unigol i effeithio ar symudiadau rhwng y terfynau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthycia a rhwymedigaethau hirdymor eraill.
  - Dylid gosod terfyn uchaf o £0m ar gyfer 2025/26, £10m yn 2026/27, £10m yn 2027/28 a £10m yn 2028/29 ar gyfer cyfanswm y prif symiau a fuddsoddiwyd am dros 364 diwrnod.
  - Dylid gosod swm y benthycia rhagamcanol sydd ar gyfradd sefydlog sy'n aeddfedu ym mhob cyfnod fel canran o gyfanswm y benthycia rhagamcanol

sydd ar gyfradd sefydlog fel y dangosir isod ac a fanylir ymhellach yn Atodiad 1.

Tabl 1 – Terfynau Uchaf ac Isaf ar gyfer benthycy cyfradd sefydlog

	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf
Dan 12 mis	20%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	40%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	40%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	40%	0%
10 mlynedd ac uwch	100%	0%

- Bydd unrhyw dorri'r Dangosyddion Darbodus yn cael eu hadrodd hyd at gyfarfod nesaf y Cabinet, ac eithrio'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol a fyddai angen cymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Cyngor.

(2) Y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Pennaeth Cyllid/Swyddog Adran 151 i gymeradwyo'r Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys ac Arferion Rheoli'r Trysorlys.

(3) Y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig fel y nodir ym mharagraff 2.34 o'r adroddiad, er mwyn galluogi'r swyddogion a neilltuwyd i osod buddsoddiadau gyda'r Cyfleuster Adneuon Cyfrif Rheoli Dyled (DMADF) yn unol â'r rhagamcanion llif arian parod dyddiol.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Er mwyn i'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r Strategaeth Buddsoddi Blynyddol fel y'i paratowyd gael ei chymeradwyo yn unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2003.

(2) Er mwyn i'r Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys ac Arferion Rheoli'r Trysorlys gael eu cymeradwyo.

(3) Er mwyn i'r llif arian dyddiol redeg yn esmwyth.

708 LLWYBR TEITHIO EGNÍOL BIGLIS I DDINAS POWYS –

Cyflwynodd y Dirprwy Arweinydd yr adroddiad, gan nodi bod y gwaith hwn wedi bod ar y gweill ers sawl blwyddyn, ond y byddai hyn yn caniatáu i'r Cyngor symud i adeiladu ar y ddau gam yn unol â'r rheoliadau. Nododd eu bod yn ceisio defnyddio 8 darn o dir sy'n eiddo i 4 tiffeddiannwr, gyda'r dull a ffefrir yn cynnwys negodi cyn y Gorchymyn Prynu Gorfodol. Nododd fod y llwybr teithio llesol hwn yn hanfodol i gefnogi iechyd pobl, darparu math amgen o drafndiaeth a gwella diogelwch ar lwybr penodol.

Dywedodd y Cynghorydd Dr Johnson fod y llwybr hwn yn hir ddisgwyliedig, gyda chynlluniau cychwynnol ar gyfer hyn yn cael eu cyflawni yn 2020, ac y byddai hyn yn cael ei ystyried gan y Pwyllgor Cynllunio yn y dyfodol. Tynnodd sylw at y dull dau lwybr a amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru, gyda'r pwyslais ar drafodaethau, a allai gymryd sawl blwyddyn.

Dywedodd y Cynghorydd Ernest y gallai hyn fod yn gyfle i adfywio prosiect ffordd osgoi Dinas Powys a darparu gwell cysylltiadau i ddefnyddwyr y ffordd.

Dywedodd y Cynghorydd Penn fod llawer o bobl wedi eu hatal rhag beicio i'r Barri oherwydd pryderon diogelwch a'i fod yn croesawu unrhyw beth y gellid ei wneud i hwyluso teithio llesol.

Pwysleisiodd y Dirprwy Arweinydd fod disgwyl i drafodaethau ddechrau cyn gynted â phosibl, ac y bu gwaith paratoi sylweddol dros nifer o flynyddoedd, a'u bod yn gobeithio y byddai'n helpu'r nod o leihau defnyddwyr ceir a gwella diogelwch.

PENDERFYNWYD – Y dylid cymeradwyo defnyddio pwerau dirprwyedig ynghylch defnyddio Gorchmynion Prynu Gorfodol.

Rheswm dros y penderfyniad

Er mwyn cydymffurfio â gofynion llywodraethu, gan nad oes gan y Cabinet bwerau dirprwyedig i awdurdodi defnyddio Gorchmynion Prynu Gorfodol ac er mwyn cynnal uniondeb cyfreithiol a chyfansoddiadol.

709 POLISI CYFLOG 2026/27 –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad, gan nodi bod y bwch cyflog canolrifol a chymedrig wedi gostwng yn sylweddol rhwng 2019 a 2025 i 1.6% a 2.3%, yn y drefn honno. Roedd y Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi adrodd bod ffigur cyfartalog y DU ar gyfer y flwyddyn flaenorol wedi bod yn 7% ac felly roedd yn adlewyrchu sefyllfa gadarnhaol i'r Cyngor wrth weithio tuag at sefyllfa gydraddoldeb.

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo Polisi Tâl y Cyngor fel y'i hatodwyd yn Atodiad A i'r adroddiad i'r Cabinet ar 8 Ionawr, 2026 (Cofnod Rhif C180).

Rheswm dros y penderfyniad

Ymateb i'r gofyniad cyfreithiol o dan Ddeddf Lleoliaeth 2011 a darparu agoredrwydd ac atebolrwydd mewn perthynas â sut mae'r Cyngor yn gwobrwyo ei staff.

D.S. Gadawodd pob Prif Swyddog, ac eithrio dau Swyddog Gwasanaethau Democraidd a Chraffu a oedd yn gwasanaethu'r cyfarfod a Phennaeth Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol, y cyfarfod pan ystyriwyd yr eitem hon. Arhosodd y Pennaeth Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol yn y cyfarfod, hyd nes y byddai pleidlais ar y mater, er mwyn darparu unrhyw eglurhad yr oedd ei angen ar Aelodau Etholedig.

710 GOSOD Y DRETH GYNGOR 2026/27 –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad yn seiliedig ar gynnydd o 6.5% yn y Dreth Gyngor fel y trafodwyd yn gynharach yn y cyfarfod ond nododd gynnwys prae-septau ar gyfer Cynghorau Tref a Chymuned a'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau. Nodasant hefyd y byddai'r tâl Band E 3 ceiniog yn fwy nag a amlinellwyd yn yr adroddiad oherwydd gwall cyhoeddi. Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig fel a ganlyn:

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig fel a ganlyn:

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell		√	
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Amelia Collins		√	
Marianne Cowpe		√	
Brandon Dodd		√	
Pamela Drake	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest		√	
Christopher Franks		√	
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
Sally Hanks			√
William Hennessy		√	
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan			√
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Sandra Perkes	√		
Ian Perry		√	
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
Cyfanswm	26	24	2

Wedi i'r bleidlais gael ei chario, fe'i

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi y cyfrifodd y Cabinet (y Weithrediaeth) yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2025 y symiau canlynol ar gyfer y flwyddyn 2026/27 yn unol â'r rheoliadau a wnaed dan Adran 33(5) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992:-

(a) 64,634 – sef y swm a gyfrifwyd gan y Cabinet (y Weithrediaeth) yn unol â rheoliad 3 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995, fel y'u diwygiwyd, fel sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn.

(b) Rhan o ardal y Cyngor

Y Barri	21,575
Tregolwyn	374
Y Bont-faen gyda Llanfleiddan	3,040
Dinas Powys	4,067

Ewenni	466
Llancarfan	494
Llandochoau	981
Llandŵ	450
Llanfair	394
Llan-gan	481
Llan-faes	249
Llanilltud Fawr	4,417
Llanfihangel	256
Penarth	12,010
Pendeulwyn	377
Pen-llin	1,229
Llanbedr-y-fro	558
Sain Tathan	1,832
Saint-y-brid	1,507
Sain Dunwyd	224
Sain Siorys a Llansanffraid Elái	243
Sain Nicolas a Thresimwn	799
Sili a Larnog	2,896
Llanddunwyd	331
Gwenfô	1,572
Y Wig	554
Cyfanswm Sylfaen y Dreth Gyngor, Cyngorau Tref a Chymuned	61,376
Y Rhws	3,258
Cyfanswm Sylfaen y Dreth Gyngor	64,634

sef y symiau a gyfrifwyd gan y Cabinet (y Weithrediaeth) yn unol â rheoliad 6 y Rheoliadau, fel y'u diwygiwyd, fel symiau sylfaen y dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer anheddau yn y rhannau hynny o'r ardal y mae un neu fwy o eitemau arbennig yn berthnasol iddynt.

- (2) Bod y symiau canlynol yn cael eu cyfrifo gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2026/27 yn unol ag Adrannau 32 i 36 Deddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992:
- (a) Cyfansymu'r symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodir yn Adran 32 (2) (a) i (d) a (2A) y Ddeddf (gan gynnwys Praeseptau Cyngor Tref / Cymuned sy'n £4,120,294) £512,619,334
- (b) Cyfansymu'r symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodir yn Adran 32 (3) (a), (aa) a (c), a (3A) y Ddeddf £154,727,807

(c)	Y swm y mae'r cyfanswm yn (2)(a) uchod yn fwy na'r cyfanswm yn (2)(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32(4) y Ddeddf fel y gofyniad ar gyfer cyllideb y flwyddyn.	£357,891,527
(d)	Cyfansymu'r symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y cânt eu talu yn ystod y flwyddyn i Gronfa'r Cyngor mewn perthynas ag ardrethi annomestig wedi'u hailddosbarthu, y grant cynnal referniw, ei gynllun gostyngiad treth gyngor, grantiau ychwanegol neu grantiau arbennig llai Rhyddhad Ardrethi Annomestig yn ôl Disgresiwn penodol	£239,844,113
(e)	Y swm yn (2)(c) uchod llai'r swm yn (2)(d) uchod, wedi'i rannu gan y swm yn (1)(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 33(1) y Ddeddf fel swm sylfaenol y dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn.	£1,826.40
(f)	Cyfansymu swm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34(1) y Ddeddf.	£4,120,294
(g)	Y swm yn (2)(e) uchod llai'r canlyniad a geir trwy rannu'r swm yn (2)(f) uchod gan y swm yn (1)(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(2) y Ddeddf, fel swm sylfaenol y dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer aneddiadau yn y rhannau hynny o'r ardal lle nad yw eitemau arbennig yn berthnasol iddynt.	£1,762.65
(h)	<u>Rhan o ardal y Cyngor</u>	<u>£</u>
	Y Barri	1,832.32
	Tregolwyn	1,819.84
	Y Bont-faen gyda Llanfleiddan	1,882.51
	Dinas Powys	1,802.40
	Ewenni	1,814.15
	Llancarfan	1,797.35
	Llandochoau	1,845.98
	Llandŵ	1,789.32
	Llanfair	1,777.46
	Llan-gan	1,787.15
	Llan-faes	1,822.20
	Llanilltud Fawr	1,841.65
	Llanfihangel	1,796.07
	Penarth	1,856.04
	Pendeulwyn	1,787.85

Pen-llin	1,776.89
Llanbedr-y-fro	1,807.09
Y Rhws	1,762.65
Sain Tathan	1,816.77
Saint-y-brid	1,786.54
Sain Dunwyd	1,787.10
Sain Siorys a Llansanffraid Elái	1,795.08
Sain Nicolas a Thresimwn	1,834.66
Sili a Larnog	1,796.97
Llanddunwyd	1,788.27
Wenvoe	1,791.59
Y Wig	1,784.31

Y symiau a geir trwy ychwanegu at y swm yn (2)(g) uchod y symiau o'r eitem neu'r eitemau arbennig sy'n berthnasol i anheddau yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor a nodir uchod, wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn (1)(b) uchod, wedi'u cyfrifo gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(3) y Ddeddf fel symiau sylfaenol y dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer anheddau yn y rhannau hynny o'r ardal y mae un neu fwy o eitemau arbennig yn berthnasol iddynt.

(i) Rhan o ardal y Cyngor

(i) Rhan o ardal y Cyngor	£	Bandiau Prisio								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I
Y Barri		1,221.55	1,425.14	1,628.73	1,832.32	2,239.50	2,646.68	3,053.87	3,664.64	4,275.41
Tregolwyn		1,213.23	1,415.43	1,617.64	1,819.84	2,224.25	2,628.66	3,033.07	3,639.68	4,246.29
Y Bont-faen gyda Llanfleiddan		1,255.01	1,464.17	1,673.34	1,882.51	2,300.85	2,719.18	3,137.52	3,765.02	4,392.52
Dinas Powys		1,201.60	1,401.87	1,602.13	1,802.40	2,202.93	2,603.47	3,004.00	3,604.80	4,205.60
Ewenni		1,209.43	1,411.01	1,612.58	1,814.15	2,217.29	2,620.44	3,023.58	3,628.30	4,233.02
Llancarfan		1,198.23	1,397.94	1,597.64	1,797.35	2,196.76	2,596.17	2,995.58	3,594.70	4,193.82
Llandochau		1,230.65	1,435.76	1,640.87	1,845.98	2,256.20	2,666.42	3,076.63	3,691.96	4,307.29
Llandŵ		1,192.88	1,391.69	1,590.51	1,789.32	2,186.95	2,584.57	2,982.20	3,578.64	4,175.08
Llanfair		1,184.97	1,382.47	1,579.96	1,777.46	2,172.45	2,567.44	2,962.43	3,554.92	4,147.41
Llan-gan		1,191.43	1,390.01	1,588.58	1,787.15	2,184.29	2,581.44	2,978.58	3,574.30	4,170.02
Llan-faes		1,214.80	1,417.27	1,619.73	1,822.20	2,227.13	2,632.07	3,037.00	3,644.40	4,251.80
Llanilltud Fawr		1,227.77	1,432.39	1,637.02	1,841.65	2,250.91	2,660.16	3,069.42	3,683.30	4,297.18
Llanfihangel		1,197.38	1,396.94	1,596.51	1,796.07	2,195.20	2,594.32	2,993.45	3,592.14	4,190.83
Penarth		1,237.36	1,443.59	1,649.81	1,856.04	2,268.49	2,680.95	3,093.40	3,712.08	4,330.76
Pendeulwyn		1,191.90	1,390.55	1,589.20	1,787.85	2,185.15	2,582.45	2,979.75	3,575.70	4,171.65
Pen-llin		1,184.59	1,382.03	1,579.46	1,776.89	2,171.75	2,566.62	2,961.48	3,553.78	4,146.08
Llanbedr-y-fro		1,204.73	1,405.51	1,606.30	1,807.09	2,208.67	2,610.24	3,011.82	3,614.18	4,216.54
Y Rhws		1,175.10	1,370.95	1,566.80	1,762.65	2,154.35	2,546.05	2,937.75	3,525.30	4,112.85
Sain Tathan		1,211.18	1,413.04	1,614.91	1,816.77	2,220.50	2,624.22	3,027.95	3,633.54	4,239.13
Saint-y-brid		1,191.03	1,389.53	1,588.04	1,786.54	2,183.55	2,580.56	2,977.57	3,573.08	4,168.59
Sain Dunwyd		1,191.40	1,389.97	1,588.53	1,787.10	2,184.23	2,581.37	2,978.50	3,574.20	4,169.90
Sain Siorys a Llansanffraid Elái		1,196.72	1,396.17	1,595.63	1,795.08	2,193.99	2,592.89	2,991.80	3,590.16	4,188.52
Sain Nicolas a Thresimwn		1,223.11	1,426.96	1,630.81	1,834.66	2,242.36	2,650.06	3,057.77	3,669.32	4,280.87
Sili a Larnog		1,197.98	1,397.64	1,597.31	1,796.97	2,196.30	2,595.62	2,994.95	3,593.94	4,192.93
Llanddunwyd		1,192.18	1,390.88	1,589.57	1,788.27	2,185.66	2,583.06	2,980.45	3,576.54	4,172.63
Wenvoe		1,194.39	1,393.46	1,592.52	1,791.59	2,189.72	2,587.85	2,985.98	3,583.18	4,180.38
Y Wig		1,189.54	1,387.80	1,586.05	1,784.31	2,180.82	2,577.34	2,973.85	3,568.62	4,163.39

y symiau a geir trwy luosogi y symiau yn (2)(g) a (2)(h) uchod gan y rhif sydd, yn y gyfran a nodir yn Adran 5 (1/1A) y Ddeddf, yn berthnasol i anheddau a restrir mewn band prisio penodol wedi'u rhannu gan y rhif sydd, yn y gyfran hon, yn berthnasol i anheddau a restrir ym mand prisio D, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 36 (1) y Ddeddf, fel y symiau i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn mewn perthynas â chategorïau anheddau a restrir mewn bandiau prisio gwahanol.

(3) Nodi bod y Comisiynydd Heddlu a Throseddau dros Dde Cymru, ar gyfer y flwyddyn 2026/27, wedi dweud bod y symiau canlynol mewn praeseptau wedi'u cyhoeddi i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 Deddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992, ar gyfer pob un o'r categorïau anheddau a ddangosir isod:-

£ Bandiau Priso									
A	B	C	D	E	F	G	H	I	
270.09	315.11	360.12	405.14	495.17	585.20	675.23	810.28	945.33	

(4) Wedi cyfrifo'r cyfanswm ym mhob achos y symiau yn (2)(i) a (3) uchod, bod Cyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg, yn unol ag Adran 30 (2) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, drwy hyn yn pennu'r symiau canlynol fel symiau'r Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn 2026/27.

Rhan o ardal y Cyngor	£ Bandiau Priso									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	
Y Barri	1,491.64	1,740.25	1,988.85	2,237.46	2,734.67	3,231.88	3,729.10	4,474.92	5,220.74	
Tregolwyn	1,483.32	1,730.54	1,977.76	2,224.98	2,719.42	3,213.86	3,708.30	4,449.96	5,191.62	
Y Bont-faen gyda Llanfleiddan	1,525.10	1,779.28	2,033.46	2,287.65	2,796.02	3,304.38	3,812.75	4,575.30	5,337.85	
Dinas Powys	1,471.69	1,716.98	1,962.25	2,207.54	2,698.10	3,188.67	3,679.23	4,415.08	5,150.93	
Ewenni	1,479.52	1,726.12	1,972.70	2,219.29	2,712.46	3,205.64	3,698.81	4,438.58	5,178.35	
Llancarfan	1,468.32	1,713.05	1,957.76	2,202.49	2,691.93	3,181.37	3,670.81	4,404.98	5,139.15	
Llandochau	1,500.74	1,750.87	2,000.99	2,251.12	2,751.37	3,251.62	3,751.86	4,502.24	5,252.62	
Llandŵ	1,462.97	1,706.80	1,950.63	2,194.46	2,682.12	3,169.77	3,657.43	4,388.92	5,120.41	
Llanfair	1,455.06	1,697.58	1,940.08	2,182.60	2,667.62	3,152.64	3,637.66	4,365.20	5,092.74	
Llan-gan	1,461.52	1,705.12	1,948.70	2,192.29	2,679.46	3,166.64	3,653.81	4,384.58	5,115.35	
Llan-faes	1,484.89	1,732.38	1,979.85	2,227.34	2,722.30	3,217.27	3,712.23	4,454.68	5,197.13	
Llanilltud Fawr	1,497.86	1,747.50	1,997.14	2,246.79	2,746.08	3,245.36	3,744.65	4,493.58	5,242.51	
Llanfihangel	1,467.47	1,712.05	1,956.63	2,201.21	2,690.37	3,179.52	3,668.68	4,402.42	5,136.16	
Penarth	1,507.45	1,758.70	2,009.93	2,261.18	2,763.66	3,266.15	3,768.63	4,522.36	5,276.09	
Pendeulwyn	1,461.99	1,705.66	1,949.32	2,192.99	2,680.32	3,167.65	3,654.98	4,385.98	5,116.98	
Pen-llin	1,454.68	1,697.14	1,939.58	2,182.03	2,666.92	3,151.82	3,636.71	4,364.06	5,091.41	
Llanbedr-y-fro	1,474.82	1,720.62	1,966.42	2,212.23	2,703.84	3,195.44	3,687.05	4,424.46	5,161.87	
Y Rhws	1,445.19	1,686.06	1,926.92	2,167.79	2,649.52	3,131.25	3,612.98	4,335.58	5,058.18	
Sain Tathan	1,481.27	1,728.15	1,975.03	2,221.91	2,715.67	3,209.42	3,703.18	4,443.82	5,184.46	
Saint-y-brid	1,461.12	1,704.64	1,948.16	2,191.68	2,678.72	3,165.76	3,652.80	4,383.36	5,113.92	
Sain Dunwyd	1,461.49	1,705.08	1,948.65	2,192.24	2,679.40	3,166.57	3,653.73	4,384.48	5,115.23	
Sain Siorys a Llansanffraid										
Elái	1,466.81	1,711.28	1,955.75	2,200.22	2,689.16	3,178.09	3,667.03	4,400.44	5,133.85	
Sain Nicolas a Thresimwn	1,493.20	1,742.07	1,990.93	2,239.80	2,737.53	3,235.26	3,733.00	4,479.60	5,226.20	
Sili a Larnog	1,468.07	1,712.75	1,957.43	2,202.11	2,691.47	3,180.82	3,670.18	4,404.22	5,138.26	
Llanddunwyd	1,462.27	1,705.99	1,949.69	2,193.41	2,680.83	3,168.26	3,655.68	4,386.82	5,117.96	
Wenvoe	1,464.48	1,708.57	1,952.64	2,196.73	2,684.89	3,173.05	3,661.21	4,393.46	5,125.71	
Y Wig	1,459.63	1,702.91	1,946.17	2,189.45	2,675.99	3,162.54	3,649.08	4,378.90	5,108.72	

- (5) Bod gostyngiad am dalu'r Dreth Gyngor yn brydlon ddim yn cael ei roi.
- (6) Bod y Sêl Gyffredin yn cael ei hatodi i'r Dreth Gyngor ddywededig.
- (7) Bod hysbysiadau o greu'r Trethi Cyngor dywededig wedi'u llofnodi gan y Prif Weithredwr yn cael eu hysbysebu yn y wasg leol dan Adran 38(2) Deddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-7) Er mwyn gosod Treth y Cyngor ar gyfer 2026/27.

EITEM AGENDA 11 ENWEBU MAER ETHOLEDIG A DIRPRWY FAER ETHOLEDIG AR GYFER Y FLWYDDYN DDINESIG 2026/27 –

Enwebodd y Cynghorydd Protheroe y Cynghorydd Stallard, gan adlewyrchu eu bod yn ymgysylltydd cymunedol egniol yr oeddent yn gweithio ochr yn ochr â nhw gan eu bod yn Gynghorwyr yn yr un ward.

Enwebodd y Cynghorydd Carroll y Cynghorydd Charles, gan ddatgan ei fod yn teimlo ei bod yn llysgennad i'r Barri a sefydliadau ehangach, ac yn berson â meddylfryd cymunedol a dinesig. Yn dilyn hynny, enwebodd y Cynghorydd Carroll y Cynghorydd Charles ar gyfer Dirprwy Faer Etholedig.

Enwebodd y Cynghorydd Payne y Cynghorydd Loveluck-Edwards yn Ddirprwy Faer Etholedig, gan dynnu sylw at ei hymroddiad i wasanaethau cyhoeddus, ei hymrwymiad i drigolion a'i chred ei bod yn cynrychioli'r Cyngor gyda balchder a gonestrwydd.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar yr Enwebiadau fel a ganlyn:

Y Cynghorydd Stallard fel Maer

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Amelia Collins	√		
Marianne Cowpe	√		
Brandon Dodd		√	
Pamela Drake	√		
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest		√	
Christopher Franks	√		
Wendy Gilligan	√		
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
William Hennessy		√	
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry		√	
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
Cyfanswm	37	14	0

Y Cyngorydd Charles fel Maer

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet		√	
Gareth Ball		√	
Rhiannon Birch		√	
Bronwen Brooks		√	
Gillian Bruce	√		
Ian Buckley		√	
Lis Burnett		√	
Samantha Campbell		√	
George Carroll	√		
Christine Cave	√		
Charles Champion	√		
Janice Charles	√		
Amelia Collins		√	
Marianne Cowpe		√	
Brandon Dodd	√		
Pamela Drake		√	
Vincent Driscoll	√		
Anthony Ernest	√		
Christopher Franks		√	
Wendy Gilligan		√	
Russell Godfrey	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Emma Goodjohn		√	
Ewan Goodjohn		√	
Stephen Haines	√		
William Hennessy	√		
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams		√	
Gwyn John		√	
Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby		√	
Belinda Loveluck-Edwards		√	
Julie Lynch-Wilson		√	
Naomi Marshallsea		√	
Michael Morgan		√	
Jayne Norman		√	
Helen Payne		√	
Elliot Penn		√	
Sandra Perkes		√	
Ian Perry		√	
Joanna Protheroe		√	
Ruba Sivagnanam		√	
Carys Stallard		√	
Neil Thomas		√	

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Rhys Thomas	√		
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson		√	
Eddie Williams		√	
Mark Wilson		√	
Nicholas Wood	√		
Cyfanswm	13	38	0

Y Cyngorydd Loveluck-Edwards fel Dirprwy Faer

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Amelia Collins	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Marianne Cowpe	√		
Brandon Dodd		√	
Pamela Drake	√		
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest		√	
Christopher Franks	√		
Wendy Gilligan	√		
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
William Hennessy		√	
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry	√		
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood	√		
Cyfanswm	39	12	0

Y Cyngorydd Charles fel Dirprwy Faer

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet		√	
Gareth Ball		√	
Rhiannon Birch		√	
Bronwen Brooks		√	
Gillian Bruce	√		

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Ian Buckley		√	
Lis Burnett		√	
Samantha Campbell		√	
George Carroll	√		
Christine Cave	√		
Charles Champion	√		
Janice Charles	√		
Amelia Collins		√	
Marianne Cowpe		√	
Brandon Dodd	√		
Pamela Drake		√	
Vincent Driscoll		√	
Anthony Ernest	√		
Christopher Franks		√	
Wendy Gilligan		√	
Russell Godfrey	√		
Emma Goodjohn		√	
Ewan Goodjohn		√	
Stephen Haines	√		
William Hennessy	√		
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams		√	

	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
Gwyn John		√	
Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby		√	
Belinda Loveluck-Edwards		√	
Julie Lynch-Wilson		√	
Naomi Marshallsea		√	
Michael Morgan		√	
Jayne Norman		√	
Helen Payne		√	
Elliot Penn		√	
Sandra Perkes		√	
Ian Perry		√	
Joanna Protheroe		√	
Ruba Sivagnanam		√	
Carys Stallard		√	
Neil Thomas		√	
Rhys Thomas	√		
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson		√	
Eddie Williams		√	
Mark Wilson		√	
Nicholas Wood	√		
Cyfanswm	12	39	0

PENDERFYNWYD –

(1) Y BOD y Cynghorydd Carys Stallard yn cael ei henwebu i'w hethol yn Faer yn y Cyfarfod Blynyddol a gynhelir ar 13 Mai, 2026 a bod y Cadeirydd yn defnyddio arddull y Maer neu'r Maer.

(2) Y BOD y Cynghorydd Belinda Loveluck-Edwards yn cael ei henwebu i'w hethol yn Ddirprwy Faer yn y Cyfarfod Blynyddol.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Penodi i'r swyddi fel yr amlinellir yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

712 ADOLYGIAD O FFIOEDD PARCIO CEIR YN Y GAEAF YM MEYSYDD
PARCIO LLWYBR CLOGWYN PENARTH, COLD KNAP A BRON-Y-MÔR (Y BARRI)
(CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C154, 4 Rhagfyr, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

713 CYNIGION CYLLIDEB CYFRIF REFENIW TAI TERFYNOL (HRA) 2026/27,
GOSOD RHENT 2026/27 A CHYNLLUN BUSNES CYFRIF REFENIW TAI (2026/27)
(CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C179, 8 Ionawr, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

714 STRATEGAETH GOLYGFA STRYD DDIWYGIEDIG (2026-2031) (CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C190, 15 Ionawr, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

715 CYLLIDEB DDRAFFT 2026/27 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026/27 I 2030/31 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C214, 26 Chwefror, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

716 STRATEGAETH GYFALAF 2026/27 A CHYNIGION RHAGLEN GYFALAF TERFYNOL 2026/27 I 2030/31 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C215, 26 Chwefror, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

717 STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A BUDDSODDI 2026/27 A DIWEDDARIAD AR GYFER 2025/26

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C216, 26 Chwefror, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

718 MUDO SYSTEM FFÔN YSGOLION I DDATRYSIAD CWMWL-SEILIEDIG (CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C217, 26 Chwefror, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o

Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

719 ARGYMHELLION TERFYNOL ADOLYGIAD TREFNIADAU ETHOLIADOL COMISIWN DEMOCRATIAETH A FFINIAU CYMRU – BRO MORGANWG (CYF) –

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfynu Brys (Cofnod Cabinet Rhif C218, 26 Chwefror, 2026 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar ddefnyddio'r Weithdrefn Penderfynu Brys yn ofyniad o Gyfansoddiad y Cyngor.

720 CWESTIYNAU YN UNOL AG ADRAN 4.19 O GYFANSODDIAD Y CYNGOR –

Cyflwynwyd yr ymatebion a ganlyn i gwestiynau'r Aelodau fel y'u cynhwyswyd yn yr agenda:

(i) Cwestiwn gan y Cyngorydd G.D.D. Carroll

A wnaiff yr Arweinydd roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cyngor am yr asesiadau amgylcheddol sy'n cael eu cynnal yn Llynnoedd Cosmeston?

Ateb gan y Dirprwy Arweinydd ac Aelod y Cabinet dros Lefydd Cynaliadwy

Bydd monitro ansawdd dŵr yn parhau drwy gydol y flwyddyn ar y llyn dwyreiniol, a bydd y profion hyn yn digwydd bob pythefnos o 1 Mawrth, 2026 ymlaen. Yn ogystal, bydd arolygon ecoleg yn dechrau yn nhymor nythu adar y gwanwyn hwn i sefydlu lleoliadau adar nythu, bydd y rhain yn rhedeg ochr yn ochr ag arolygon mamaliaid bach i sefydlu dosbarthiad llygod dŵr (ac unrhyw rywogaethau perthnasol eraill) yn ardal y llyn dwyreiniol a'r cyffiniau.

Atodol

Nododd y Cyngorydd Carroll fod trigolion yn croesawu oedi Parc Dŵr, ond ceisiodd gadarnhau a oedd hwn yn seibiant dros dro, ac ymatebodd yr Aelod Cabinet nad oeddent yn gallu ymrwymo gan fod angen gwneud gwaith pellach i ddeall cyfeiriad yr holl barciau yn y dyfodol.

(ii) Cwestiwn gan y Cyngorydd M.J. Hooper

Yng nghyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 23 Chwefror, cawsom ddiweddiad llafar ar y rheoli risg sy'n gysylltiedig â'r prosiect "Gwneud Tonnau". Roedd y prosiect hwn yn canolbwyntio i ddechrau ar ddatblygu marina ar y dociau; datblygiad a oedd wedi'i amgylchynu â llawer o sylw a chysylltiadau cyhoeddus gan y Cyngor hwn, ac o ystyried yr arian cyhoeddus a oedd yn gysylltiedig, rhaid ei bod yn briodol mesur cefnogaeth y cyhoedd. O ystyried penderfyniad ABP i dynnu'n ôl o elfen marina y prosiect, a yw'r Cyngor yn credu bod ganddo gefnogaeth trigolion lleol ar gyfer yr hyn sydd bellach yn gynnig llawer mwy cyfyngedig ac a fydd y Cyngor yn ymrwymo i ymgynghori â thrigolion ar eu cynlluniau llawer llai y tu hwnt i'r ymgynghoriadau cynllunio statudol?

Ateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Mae'n bwysig bod yn glir bod y rhaglen Gwneud Tonnau sy'n cael ei chyflwyno gan y Cyngor yn parhau heb ei newid i raddau helaeth o'r cynllun a sicrhaodd Gyllid Ffyniant Bro. Yr unig newid mawr yw bod y marina a oedd i gael ei ddarparu gan Cymdeithas Porthladdoedd Prydain (ABP) wedi'i dynnu allan erbyn hyn yn dilyn penderfyniad masnachol ABP. Er ei fod yn anffodus, nid yw hyn yn lleihau maint na phwrpas y prosiect yn sylweddol. Nid yw disgrifio'r rhaglen fel "llawer llai" yn gywir.

Mae'r gwelliannau sylweddol i dir cyhoeddus, llwybrau teithio llesol, darpariaeth gofod swyddfa a busnes newydd drwy adfer a throsi Swyddfa'r Dociau, a Chanolfan Chwaraeon Dŵr newydd ar gyfer y Dref i gyd yn parhau i fod ar waith, a'r rhain yw mwyafrif y buddsoddiad. Dyma hefyd y gwelliannau y mae trigolion wedi'u cefnogi'n gyson drwy gydol adfywio ehangach y Glannau.

Oherwydd nad yw'r prosiect wedi newid yn sylfaenol, ac oherwydd bod amserlenni Llywodraeth y DU yn parhau i fod yn eithriadol o dynn, nid yw'r Cyngor yn bwriadu ymgymryd â rhagor o ymgynghori anstatudol. Bydd unrhyw elfennau sy'n gofyn am ganiatâd cynllunio, wrth gwrs, yn mynd trwy ymgynghoriad statudol llawn, ond y tu hwnt i hynny rhaid i ni ganolbwyntio ar gyflawni i sicrhau bod cyllid yn cael ei ddiogelu ac i gynnal cynnydd.

Byddwn yn parhau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i drigolion am gynnydd y prosiect a'r cerrig milltir sydd i ddod. Ond ar y cam hwn, byddai ymgynghoriad ychwanegol ar agweddau heb eu newid ar y cynllun yn creu oedi heb unrhyw fudd a gallai hyn niweidio cyflawni'r prosiect yn gyffredinol. Mae'r rhaglen Gwneud Tonnau yn parhau i fod yn fuddsoddiad trawsnewidiol mawr yn y Barri, ac mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n llwyr i'w chyflawni'n effeithlon ac yn dryloyw.

(iii) Cwestiwn gan y Cynghorydd G.D.D. Carroll

Faint mae'r Cyngor wedi'i dalu mewn iawndal am ddifrod a achoswyd gan dyllau ffordd a diffygion ffyrdd yn ystod y 3 blynedd diwethaf?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu (a ddarparwyd gan yr Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau)

Diolch am eich cwestiwn ynghylch taliadau iawndal sy'n ymwneud â difrod a achoswyd gan dyllau ffordd a diffygion ffyrdd.

Mae'r ffigurau a ddarperir isod yn cynrychioli taliadau yswiriant a wnaed gan yswirwyr y Cyngor mewn perthynas â hawliadau trydydd parti llwyddiannus. Mae'r symiau hyn yn adlewyrchu achosion lle sefydlwyd atebolrwydd a dyfarnwyd iawndal yn unol â hynny.

- **2022/23** – £4,448
- **2023/24** – £2,596
- **2024/25** – £1,987
- **2025/Hyd yn hyn** – £419.

Atodol

Gofynnodd y Cynghorydd Carroll a fyddai'r Cyngor yn archwilio cyfleoedd i leihau'r gost a'r ôl-groniad trwy ddefnyddio technolegau, ac ymatebodd yr Arweinydd fod y Cyngor wedi ymrwymo i archwilio technolegau newydd, a bod adroddiad Cabinet i'w rannu ynghylch y rhaglen Ail-wynebu, y bydd yr Aelodau'n gallu ei ystyried pan gaiff ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu i'w ystyried.

(iv) Cwestiwn gan y Cynghorydd C.M. Cowpe

Mae'r Strategaeth Strydlun a gyhoeddwyd yn ddiweddar yn cynnig pedwar tîm pwrpasol seiliedig ar le ar gyfer trefi ac un ar gyfer pentrefi mawr i fynd i'r afael â thafllu sbwriel, tipio anghyfreithlon a gwelliannau amgylcheddol, yn ogystal ag ymgysylltu â'r gymuned.

Gan fod ardal drefol pentrefi mawr fel Dinas Powys a'r Rhws yn fwy na'r dref leiaf, y Bont-faen, sut bydd yr Aelod Cabinet yn sicrhau bod adnoddau'n cael eu dosbarthu'n gyfartal ac yn effeithiol ar draws y Fro, yn seiliedig ar boblogaeth ac angen yn hytrach na statws y dref?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu (a ddarparwyd gan y Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Lefydd Cynaliadwy)

Mae'r Strategaeth Strydlun eisoes wedi'i datblygu i sicrhau bod adnoddau yn cael eu dyrannu ar sail angen, galw ac effaith amgylcheddol – nid dim ond ar p'un a yw anheddiad yn cael ei ddosbarthu fel tref neu bentref.

Er bod y Strategaeth yn cynnig pedwar tîm pwrpasol seiliedig ar le ar gyfer trefi ac un ar gyfer pentrefi mawr, mae hyn yn adlewyrchu modelu gweithredol o ran nifer yr ymwelwyr, canolfannau masnachol, dwysedd, a digwyddiadau ar gofnod o sbwriel a thipio anghyfreithlon. Fodd bynnag, nid bwriad y strwythur yw creu hierarchaeth o ddarpariaeth gwasanaethau.

Rydym yn cydnabod yn llwyr fod gan bentrefi mawr fel Dinas Powys a'r Rhws boblogaethau ac olion troed trefol sy'n debyg i dref y Bont-faen, ac mewn rhai

achosion yn fwy na thref y Bont-faen. Am y rheswm hwnnw, bydd y dyraniad yn cael ei lywio gan:

- Maint a dwysedd y boblogaeth – bydd hyn yn golygu y bydd crynodiad o adnoddau fel y bydd galw;
- Cofnodi digwyddiadau amgylcheddol a data gorfodi, sy'n golygu ein bod yn rhagweithiol yn ogystal â bod yn adweithiol i faterion;
- Pwysau tymhorol ac ymwelwyr, byddwn yn canolbwyntio ar ardaloedd lle mae'r galw mwyaf;
- Graddfa asedau tir cyhoeddus, byddwn yn edrych ar hyn ac yn ceisio lleihau annibendod os yw'n bosibl;
- Cyfleoedd ar gyfer partneriaeth ac ymgysylltu cymunedol, mae gennym lawer o wirfoddolwyr yn Cadwch Gymru'n Daclus, mae gennym bartneriaeth Gymunedol drwy'r Pwyllgor Cyswllt Cymunedol a'r Siarter rhwng y Fro a chynghorau tref a chymuned. Mae gennym hefyd y Gymdeithas Clercod Cynghorau Lleol, Un Llais Cymru.

Bydd y timau yn gweithredu'n hyblyg ar draws ffiniau lle bo angen. Bydd data perfformiad a galw yn cael ei adolygu'n rheolaidd i sicrhau safonau gwasanaeth teg ar hyd a lled y Fro, a gellir addasu'r model os yw tystiolaeth yn dangos bod angen capasiti ychwanegol mewn ardaloedd penodol.

Mae ein huchelgais yn glir: dylai trigolion ledled y Fro – boed mewn trefi neu bentrefi mawr – deimlo'n falch o le maen nhw'n byw, gyda chefnogaeth gwasanaethau gweladwy, ymatebol a ddarperir yn deg ac yn dryloyw yn seiliedig ar angen.

Rydym yn croesawu ymgysylltu, dinasyddiaeth ragweithiol.

(v) Cwestiwn gan y Cynghorydd G.D.D. Carroll

Sut fydd y Cyngor yn sicrhau aelodau'r cyhoedd sy'n ymateb i'w ymgynghoriad parhaus ynghylch y Cynllun Datblygu Lleol Newydd na fydd eu sylwadau'n cael eu hanwybyddu?

Ateb gan yr dros Aelod Cabinet Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol

Mae'r ymgynghoriad ar y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) yn dod i ben ar 11 Mawrth, ac yn dilyn hyn, bydd swyddogion yn adolygu ac yn ystyried pob sylw a dderbyniwyd. Mae Cytundeb Cyflawni'r CDLIN yn nodi'r amserlen debygol ar gyfer datblygu'r Cynllun, ac mae hyn yn nodi'r posibilrwydd o gyflwyno'r Cynllun i Lywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2026. Mae'r Cytundeb Cyflawni yn cynnwys cyfnod sylweddol o amser i alluogi'r holl ymatebion i gael eu derbyn a'u hystyried, a dim ond ar ôl i hyn ddigwydd y bydd adroddiad o'r ymatebion yn cael ei adrodd drwy'r Cabinet, Craffu Lleoedd a'r Cyngor Llawn – i gynnwys unrhyw newidiadau arfaethedig o ganlyniad i'r ymatebion i'r ymgynghoriad. Mae adroddiadau ymgynghori tebyg ar gamau blaenorol y cynllun wedi nodi ymatebion manwl i bob mater a godwyd, er mwyn sicrhau ei bod yn glir sut mae'r materion wedi eu hystyried ac nad ydynt yn cael eu hanwybyddu.

Atodol

Gofynnodd y Cyngorydd Carroll a fyddai ystyriaeth o'r broses ymgynghori i roi yr hyn yr oedd yn teimlo oedd yn gyfle llawnach i bobl ymateb, ac ymatebodd yr Aelod Cabinet iddo fod amserlen statudol, bod y cyfnod a ddarparwyd yn ddigonol a bod nifer o drigolion wedi eu cefnogi i gyflwyno ymatebion.

(vi) Cwestiwn gan y Cyngorydd Dr. I.J. Johnson

Pa gynlluniau sydd gan y Cyngor ar gyfer buddsoddi mewn cyfleusterau gwell yng Nghanolfan Chwaraeon Colcot, a'r amserlen ar gyfer unrhyw gynlluniau o'r fath?

Ateb gan yr dros Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ymgysylltu â thrigolion yr ardal a defnyddwyr y safle i ystyried opsiynau ar gyfer y safle. Rydym yn ymwybodol o bwysigrwydd strategol safle Colcot i'r cynnig chwaraeon a hamdden yn y Barri a thu hwnt a bydd angen ystyried hyn mewn unrhyw drafodaeth ac ymgysylltiad.

Yna byddwn yn archwilio cyfleoedd buddsoddi posibl ar gyfer Canolfan Chwaraeon Colcot mewn partneriaeth â Chymdeithas Bêl-droed Cymru ac o bosibl cyrff cyllido eraill. Efallai y bydd cyllid allanol ar gael i gefnogi gwelliannau ar y safle a bydd trafodaethau yn ein helpu i ddeall cwrmpas unrhyw ddatblygiad ar y cyd y gellid mynd ar ei drywydd.

Atodol

Ceisiodd y Cyngorydd Dr I.J. Johnson ddeall a oedd amserlen ar gyfer y datblygiadau arfaethedig gan y bu'r cynllun hwn yn mynd rhagddo ers nifer o flynyddoedd, ac ymatebodd yr Aelod Cabinet iddo eu bod yn mynd ar drywydd yr ardal cyn gynted â phosibl ac y byddai Adroddiad Cabinet ymhen ychydig fisoedd yn amlinellu'r camau nesaf.

(vii) Cwestiwn gan y Cyngorydd R.E. Godfrey

Beth yw'r rhesymeg y tu ôl i benderfyniad y Cyngor i'w gwneud yn ofynnol i drigolion sy'n ceisio defnyddio ei Ganolfannau Ailgyrchu Gwastraff Cartref wneud hynny trwy apwyntiad yn unig?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu (a ddarparwyd gan y Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Lefydd Cynaliadwy)

Mae system apwyntiadau yn unig y Cyngor ar gyfer Canolfannau Ailgyrchu Gwastraff Cartrefi (CAGCau) wedi'i chynllunio'n bennaf i wella effeithlonrwydd, atal ciwio, a sicrhau llif llyfn, wedi'i reoli'n dda o ymwelwyr, yn enwedig ar adegau prysur.

Drwy fynnu apwyntiadau, gall y Cyngor ddsbarthu ymweliadau'n fwy cyfartal drwy gydol y dydd a'r wythnos, sy'n sicrhau bod staff ac adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon ac yn ddiogel. Mae'r Cyngor hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i drigolion

ddidoli gwastraff cyn cyrraedd, ac mae'r strwythur apwyntiadau yn helpu i gynnal y safonau hyn trwy ganiatáu niferoedd rheoledig a rhagweladwy o ymwelwyr ond hefyd lle i wahanu gwastraff wrth gyrraedd, os oes angen.

Yn ogystal, mae'r system yn cefnogi gorfodi deddfwriaeth gwastraff yn effeithiol, gan gynnwys atal gwaredu gwastraff masnach a sicrhau archwiliad priodol o ddeunyddiau. Mae hyn yn cael ei wneud yn haws trwy system apwyntiadau a reolir sy'n rhoi'r amser a'r lle i staff gynnal y gwiriadau angenrheidiol.

Mae'r rhan fwyaf o drigolion wedi rhoi adborth cadarnhaol am y system archebu, gan adrodd ei bod yn arbed amser, yn lleihau aros ar y safle, ac yn creu profiad mwy effeithlon o'i gymharu â phan oedd y safle'n gweithredu heb system archebu. Mae hyn hefyd wedi'i wella ers ei weithredu i ganiatáu archebion ar unwaith, amser real, ar yr un diwrnod. Gallwch archebu hyn ar-lein naill ai dros y ffôn neu drwy liniadur neu dabled. Mae'n hawdd iawn i'w wneud. Mae hyn yn osgoi ciwio sydd wedi achosi problemau traffig mawr yn y gorffennol ac yn arwain at ansawdd aer gwael.

Atodol

Gofynnodd y Cynghorydd Godfrey am ddeall pam nad oedd yn bosibl archebu i'w ddefnyddio ar unwaith, ac ymatebodd y Dirprwy Arweinydd fod hyn yn bosibl, bod y system yn gweithio'n dda ond ei fod yn dibynnu ar argaeledd apwyntiadau.

(viii) Cwestiwn gan y Cynghorydd C.P. Franks

Mae anfonlonrwydd enfawr ynglŷn â'r lefel wael o gynnal a chadw priffyrdd Cyngor y Fro.

Mae'r sylwadau yn cynnwys yr oedi wrth atgyweirio ceudyllau, y difrod o ganlyniad i'r rhain a achoswyd i gerbydau ac ail-wynebu annigonol.

A wnewch chi nodi sut rydych chi'n mynd i'r afael â'r sefyllfa ofnadwy hon?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu (a ddarparwyd gan yr Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau)

Rwy'n gwerthfawrogi'n llawn y pryderon a godwyd ynglŷn â chyflwr priffyrdd y Fro. Mae cynnal rhwydwaith ffyrdd gwydn a diogel yn flaenoriaeth i'r Cyngor, ac rydym yn cydnabod y rhwystredigaeth y mae trigolion ac Aelodau yn ei themlo pan fydd diffygion yn codi.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gwneud buddsoddiad ychwanegol sylweddol yn ein rhwydwaith priffyrdd, ac mae'r ymrwymiad hwn yn parhau i'r flwyddyn ariannol nesaf. Yn benodol, mae'r Cyngor wedi sicrhau dwy flynedd arall o gyllid drwy Fenter Fenthyca Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru, sy'n ein galluogi i gyflymu ein rhaglen o welliannau i'r lôn gerbydau a chryfhau cyflwr cyffredinol y rhwydwaith.

Fel y bydd yr Aelodau yn ymwybodol, mae'r cyfnod hir diweddar o dywydd gwlyb ac oer wedi creu amodau arbennig o heriol ar gyfer arwynebau ffyrdd. Yn ystod y

misoedd hyn, mae ceudyllau a diffygion eraill yn ffurfio ar gyfradd lawer cyflymach nag arfer. Mewn ymateb, mae'r gwasanaeth wedi gweithredu adnoddau ychwanegol drwy ei ddarparu'r gwasanaeth penodedig i gynyddu capasiti ar gyfer atgyweiriadau, fel y gallwn fynd i'r afael â'r nifer uwch o broblemau cyn gynted â phosibl.

Rydym yn disgwyl, wrth i'r tywydd wella, y bydd nifer y diffygion newydd yn lleihau, gan ganiatáu i'r gwasanaeth ddal i fyny a chyflawni atgyweiriadau yn fwy effeithlon. Er ein bod yn cydnabod bod y sefyllfa'n rhwystredig i ddefnyddwyr y ffyrdd, mae'n bwysig nodi nad yw'r heriau hyn yn unigryw i Fro Morgannwg, mae Awdurdodau Lleol ledled Cymru a'r DU yn profi pwysau tebyg o ganlyniad i amodau tywydd y gaeaf eleni. Fel y byddwch yn sicr yn ymwybodol, nid yw'r gwasanaeth yn saff rhag pwysau ariannol cyffredinol y Cyngor. Byddwn yn parhau i fuddsoddi, cynllunio ac adnoddau'r gwasanaeth i ateb y galw gorau y gallwn, fodd bynnag, o dan amodau ariannol hynod heriol.

Serch hynny, rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i wella cyflwr ein priffyrdd. Er enghraifft, pan fydd y Fenter Strydlun yn cael ei chyflwyno, bydd gennym fwy o staff allan ar y safle, gan nodi'r materion hyn yn gynharach a gellir adrodd am y rhain yn fwy effeithlon i'w hatgyweirio, ac rwy'n credu y bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol, amlwg i'n trigolion.

Atodol

Nododd y Cynghorydd Franks ostyngiad mewn cyllid cyfalaf, a gofynnodd am eglurder ynghylch pryd y byddai'r cyllid arfaethedig yn dod i ben o ystyried maint yr heriau, ac ymatebodd yr Arweinydd i hyn drwy ddweud bod y gyllideb yn cynnwys cyllid refeniw a chyfalaf, ac yn cynnwys atgyweiriadau palmentydd hefyd, ond nad oedd yn bosibl rhagfynegi nifer yr atgyweiriadau oherwydd digwyddiadau tywydd diweddar.

(ix) Cwestiwn gan y Cynghorydd A.M. Ernest

A wnaiff yr Arweinydd wneud darpariaeth i sicrhau bod Aelodau sy'n cynrychioli'r Awdurdod ar gyrff allanol yn destun craffu mewn perthynas â'r rolau hyn yn y Cyngor Llawn?

Ateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Diolch am eich cwestiwn. Bydd yr Aelodau'n ymwybodol bod y Cyngor yn penodi Aelodau Etholedig i ystod eang o gyrff allanol bob blwyddyn, gan gefnogi cydweithio, darparu atebolrwydd lleol a galluogi Aelodau i gyfrannu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u harbenigedd i amrywiaeth o sefydliadau. Mae'n bwysig nodi mai dim ond cyfran fach o'r gweithgaredd partneriaeth a wneir gan y Cyngor yw'r penodiadau ffurfiol hyn, ac mae Bro 2030 bellach yn cynnwys Datganiad Partneriaeth sy'n nodi sut y byddwn yn cydweithio ag eraill i gyflawni ein huchelgeisiau ar y cyd.

Mae'r sefydliadau y penodir Aelodau iddynt yn amrywio'n sylweddol, o gyrff proffesiynol cenedlaethol a sefydliadau'r trydydd sector i bartneriaethau statudol a Phwyllgorau ar y Cyd, ac o ystyried nifer ac amrywiaeth y penodiadau hyn, ni

fyddai'n gymesur nac yn ymarferol i bob Aelod penodedig adrodd yn ôl yn ffurfiol i Bwyllgorau'r Cyngor.

Atodol

Nododd y Cyngorydd Franks ostyngiad mewn cyllid cyfalaf, a gofynnodd am eglurder ynghylch pryd y byddai'r cyllid arfaethedig yn dod i ben o ystyried maint yr heriau, ac ymatebodd yr Arweinydd i hyn drwy ddweud bod y gyllideb yn cynnwys cyllid refeniw a chyfalaf, ac yn cynnwys atgyweiriadau palmentydd hefyd, ond nad oedd yn bosibl rhagfynegi nifer yr atgyweiriadau oherwydd digwyddiadau tywydd diweddar.

(x) Cwestiwn gan y Cyngorydd W.A. Hennessy

A wnaiff yr Arweinydd amlinellu'r prosesau a ddilynir gan y Cyngor pan fydd yn cynhyrchu adroddiadau ar ymgynghoriadau y mae wedi'u cynnal?

Ateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Fel y mae Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd y Cyngor yn nodi, nid oes un dull cyffredin i bawb o ymgysylltu â dinasyddion yn y broses o wneud penderfyniadau. Yn hytrach, rydym yn rhannu canlyniad ein gwaith ymgynghori ac ymgysylltu mewn sawl ffordd wahanol yn dibynnu ar natur y prosiect.

Bydd unrhyw ddarn sylweddol o waith ymgynghori neu ymgysylltu yn cael ei gynnal ar wefan Cymryd Rhan y Fro y Cyngor. Mae dolen i hyn o hafan gwefan y Cyngor. Yn y rhan fwyaf o achosion, byddai adroddiadau canlyniadau'n cael eu cyhoeddi ar Cymryd Rhan y Fro pan fydd ymarfer wedi dod i ben.

Pe bai'r ymgynghoriad yn cael ei gychwyn gan adroddiad i'r Cabinet, byddai'r canlyniadau'n cael eu hadrodd yn ôl i'r Cabinet ynghyd ag argymhellion ar gyfer gweithredu. Yn aml, mae adroddiadau ymgynghori ffurfiol yn cael eu cyhoeddi fel atodiadau i adroddiad ffurfiol i'r Cabinet, Pwyllgorau Craffu, a'r Cyngor Llawn.

Lle bynnag y bo'n bosibl, mae'r canlyniadau yn cael eu hadrodd yn syth i'r rhai sydd wedi cymryd rhan mewn gweithgaredd hefyd. Dyma pam rydym fel arfer yn gofyn i bobl am fanylion cyswllt wrth ymateb i ymgynghoriad.

Rydym bob amser yn gweithio i ddod o hyd i ffyrdd newydd o annog dinasyddion i gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau ac i rannu canlyniad gwaith o'r fath ac felly byddwn yn annog pob Aelod i rannu deunydd o'r fath â'u hetholwyr lle bynnag y gallant.

(xi) Cwestiwn gan y Cyngorydd W.A. Hennessy

Faint o adroddiadau unigol am dyllau yn y ffordd neu ddiffygion yn y ffyrdd sydd wedi cael eu gwneud i'r Cyngor o fewn y chwe mis diwethaf?

Ateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu (a ddarparwyd gan y Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Lefydd Cynaliadwy)

Dros y chwe mis diwethaf, mae'r Cyngor wedi derbyn 2,431 o adroddiadau unigol am dyllau yn y ffordd a diffygion yn y ffyrdd. Dyma'r dadansoddiad misol:

- **Medi 2025** – 91 o adroddiadau
- **Hydref 2025** – 97 o adroddiadau
- **Tachwedd 2025** – 221 o adroddiadau
- **Rhagfyr 2025** – 352 o adroddiadau
- **Ionawr 2026** – 703 o adroddiadau
- **Chwefror 2026** – 967 o adroddiadau.

Fel y mae'r ffigurau hyn yn ei ddangos, mae cynnydd clir yn nifer yr adroddiadau am ddiffygion yn ystod y gaeaf. Mae'r patrwm hwn yn gyson o flwyddyn i flwyddyn ac mae'n bennaf oherwydd effaith tywydd gwlyb ac oer ar y rhwydwaith priffyrdd. Mae treiddiad dŵr, ac yna amodau tywydd oer, yn cyflymu dirywiad arwynebau ffyrdd yn sylweddol ac yn arwain at nifer uwch o dyllau yn ffurfio yn ystod y misoedd hyn.

Fodd bynnag, mae Gwasanaethau Cymdogaeth yn parhau i weithio gyda'i gontractwr penodedig i ddefnyddio cymaint o adnoddau â phosibl yn ymarferol, i flaenoriaethu ac atgyweirio diffygion, cyn gynted â phosibl yn ystod y cyfnod heriol hwn. Bydd y Cyngor yn parhau i edrych ar wahanol fodelau gweithredu i reoli ein rhwydwaith yn fwy rhagweithiol, yn enwedig o fewn y cyd-destun ariannol presennol, ac mae'n ddiolchgar i'n trigolion sy'n rhoi gwybod i ni ble mae problemau.